

Tersánszky Józsi Jenő
Vers a szörnyű kintornáról

A szörnyű kintorna darál,
Darál, darál, darál, darál.
Melódiája tudákos, zsarnoki, rekedt.
De ezt hiába mondom én neked,
Ha nem tudod és nem érzed magad.
Mert a valóban mindent letagad
A szörnyű kintorna, mely bennem s benned darál.
A szörnyű kintorna darál,
Darál, darál, darál, darál.
Melódiája élő-halál.
Melódiája álvaló,
Melódiája hamis és csaló.

A szörnyű kintorna darál,
Darál, darál, darál, darál.
Bennem darál és benned darál,
Álhitet és álcsüggedést darál,
Álörömet, álkínt darál,
Álzokogást, álszeretetet darál,
Álbátorságot, álrettegést darál,
Áléletet darál, nekem, neked,
De magadból őt ki nem vetheted,
S ha nem tudod ezt, hiába mondom itt neked.
Ha nem tudod, hogy mondjam neked én?
Kontár melódiáját éled te szegény.
Dühöd, kínod menekvésért kiált?
Magadnak magad akarsz melódiát?
Hiába! Érted? Hiába, hiába, hiába!
Saját hangod, az ő melódiája.
Ha ma tiéd volt, holnap már övé lett.
Elveszi tőled, hogy övének éljed.
Hiába unod, hiába dühöngesz!
Unalmad, dühöd visszhangja is ő lesz.
Nincsen menekvés! Érted? Nincsen kiút,
Nincsen menekvés annak, aki tud
E szörnyű kintornáról. Magadból ki nem vetheted,
Legfőlebb nem tudod, mit mondok itten neked.
Akkor nincs ő neked. Csak akkor nincs ő neked.
Érted? Ha nem érted, mit mondok itt neked.
Ha nem érzed és nem tudod, hogyan darál
Bennem és benned az élő-halál.
Minek tudnád? Nagyon igaz.
Az nem vigasz! Az kín. Az nem vigasz.
Ha nem tudsz róla, te nélküle élsz.
Esetleg így sem volnál boldog,
De ha tudsz róla, gonoszabb a dolgod.
Te úgy nevezed: rendes életforma.
Én úgy nevezem: a szörnyű kintorna.

(1929.)

*

Egyszer volt egy nagy király...

Szlovák népballada-fordítás

Egyszer volt egy nagy király.

Nem nemzett figyereket.

Trara

Három lánya született.

Utódjának legkülönb

Lányát kellett hát tegye,

Trara

Főtt a vén király feje.

Gyertek körém lányaim

Melytek miben tűnne ki?

Trara

Hogy trónom hagynám neki!

Atyám! – szólt a legidősb:

Karom erős, fegyverem

Trara

Támadómon átverem.

Igenám! – mond a király.

Karod bár csodát mível

Trara

Nem bírsz erős férfivel.

Második lány így beszél:

Forró szurok fegyverem

Trara

Megvakítja ellenem!

A király szól: férfikéz

Dárdát dob rád messziről

Trara

Véred szurkoddal kidől.

A legkisebb lány lapul.

Atyja hívja: magzatom

Trara

Szavadat nem hallhatom?

Trónra méltatlan vagyok!

>Szólt a kislány szelíden

Trara

Oly gyöngé az én szívem.

Gyöngé az én karom is.

Csak nekem fáj szerfölkött

Trara

Ha egy lepkét megölök.

A király dönt: kicsi lány!

A te erőd legnagyobb

Trara

Örök, mint a csillagok.
Jóságod éltet nem öl,
Csupán ez győzhet bizony!
Trara
Országomat rád bízom!

T. J. J.
(1955.)

*

T. J. J.
A zsarnokhoz

Külseje mint enyéem, önnek is emberi,
De azt már állítani senki sem meri,
Hogy másban is hasonlítunk egymásra.
Bárha önnek a foga erre vásna.

Köztem és ön közt épp evégett
Vázolom itt a különbséget.
Vagyis amire senkit nem talált,
Én bemutatom önnek önmagát.

Én a jövőnek dolgozom mint művész.
Ugyanezt állítani magáról ön is kész.
De ki nyeli le ezt a maszlagot?
Ezt maszlagolják szintén a papok:

Szebb jövő – mennyek országa,
Okosé jó jelen, butáé álma.
Ám legyen elvben igaza Uram!
Csak amit csinál, azzal mi van?

Eszköze bitó, börtön és bilincs,
Nélküle dolgának sikere nincs.
Verejték és könny ömlik nevében.
Bár a nevére harsog sok-sok éljen!

Paraszt, munkás ájultig robotol,
De ahol ez van, ön ott nincs sehol!
A mérnök tervez, az ügynök lohol,
De ily munkában sincsen ön sehol!

E nagy folyamat ön nélkül is jól megy,
Inkább a gátjait köszöni önnek!
Mégis a sajtó és utcák plakátja,
Azt ordítja, hogy mindezt ön csinálta.

Igen! Igen! Ha minden sikerül
Tömlőcei és bitói körül,
Akkor az ön és sok pribékje
Alakja tündököl márványba vésve.

És ha e világból elköltözött,
Történelembe jut nagyok között.

(1943.)